

TRƯỜNG ĐẠI HỌC VĂN HOÁ HÀ NỘI
KHOA QUẢN LÝ VĂN HOÁ NGHỆ THUẬT

NGUYỄN VĂN ĐỒNG

**NGHỀ ĐÚC ĐỒNG Ở LÀNG ĐẠI BÁI
XÃ ĐẠI BÁI – HUYỆN GIA BÌNH – TỈNH BẮC NINH**

KHOÁ LUẬN TỐT NGHIỆP
NGÀNH QUẢN LÝ VĂN HÓA

HÀ NỘI - 2014

NGUYỄN VĂN ĐỒNG*

KHOÁ LUẬN TỐT NGHIỆP CỬ NHÂN VĂN HÓA

* KHÓA: 2010 - 2014

MỤC LỤC

MỞ ĐẦU	4
Chương 1: NHỮNG VẤN ĐỀ CHUNG VỀ NGHỀ ĐÚC ĐỒNG VÀ KHÁI QUÁT VỀ LÀNG NGHỀ ĐÚC ĐỒNG ĐẠI BÁI.....	7
1.1. Một số vấn đề chung về nghề đúc đồng.....	7
1.1.1. Khái niệm nghề thủ công truyền thống	7
1.1.2. Khái niệm nghề đúc đồng	8
1.1.3. Khái niệm làng nghề và làng nghề đúc đồng.....	8
1.1.4. Một số chính sách của Đảng và Nhà nước trong sự phát triển của làng nghề	11
1.1.5. Thực trạng chung của làng nghề truyền thống hiện nay	13
1.2. Khái quát về làng nghề đúc đồng Đại Bái, tỉnh Bắc Ninh.....	14
1.2.1. Vị trí địa lý làng Đại Bái.....	14
1.2.2. Lịch sử hình thành và phát triển của làng nghề đúc đồng Đại Bái	15
1.3. Vai trò của làng nghề truyền thống trong giai đoạn hiện nay	19
1.3.1. Làng nghề truyền thống đã tạo ra một khối lượng hàng đa dạng phong phú phục vụ cho tiêu dùng và cho xuất khẩu.	19
1.3.2. Phát triển làng nghề truyền thống là pháp hữu hiệu để giải quyết việc làm cho người lao động ở nông thôn.	20
1.3.4. Phát triển làng nghề truyền thống thúc đẩy gia tăng thu nhập, cải thiện đời sống dân cư ở nông thôn.....	20
1.3.5. Phát triển làng nghề truyền thống góp phần bảo tồn giữ gìn bản sắc văn hóa dân tộc.	21
Chương 2: THỰC TRẠNG HOẠT ĐỘNG NGHỀ ĐÚC ĐỒNG Ở LÀNG ĐẠI BÁI - GIA BÌNH - BẮC NINH TRONG GIAI ĐOẠN HIỆN NAY.....	23
2.1. Các quá trình, thao tác tạo nên thành phẩm	23
2.1.1. Về chất liệu tạo lò luyện và cấu trúc bên trong của lò	23
2.1.2. Về chất liệu tạo nôi đất	24
2.1.3. Về khuôn đúc	25
2.1.4. Về luyện đồng	25
2.1.5. Về vẩy hàn.....	25
2.1.6. Một số khâu kỹ thuật khác	26

2.2. Những sản phẩm tiêu biểu của làng nghề	28
2.2.1. Loại hàng gia dụng	28
2.2.2. Loại hàng thủ công mỹ nghệ.....	29
2.3. Hình thức tổ chức sản xuất, hoạt động của làng nghề	29
2.4. Hoạt động của cụm công nghiệp đúc đồng Đại Bái	32
2.5. Nguồn lao động trong làng nghề	34
2.6. Công nghệ kỹ thuật trong làng nghề Đại Bái	36
2.7. Tình hình cung cấp nguyên liệu và tiêu thụ sản phẩm của làng nghề	37
2.7.1. Tình hình cung cấp nguyên vật liệu	37
2.7.2. Tình hình tiêu thụ sản phẩm của làng nghề	38
2.9. Nhận xét, đánh giá về thực trạng nghề đúc đồng ở làng Đại Bái	41
2.9.1. Điểm mạnh	41
2.9.2. Những hạn chế.....	41
Chương 3: GIẢI PHÁP PHÁT TRIỂN NGHỀ ĐÚC ĐỒNG Ở LÀNG ĐẠI BÁI	
- GIA BÌNH - BẮC NINH	45
3.1. Các giải pháp chủ yếu	45
3.1.1. Thực hiện biện pháp đổi mới công nghệ và hỗ trợ vốn.....	45
3.1.2. Đào tạo kiến thức quản lý, bồi dưỡng nâng cao năng lực kinh doanh cho chủ sản xuất, bồi dưỡng nâng cao tay nghề cho người lao động trong làng nghề.....	47
3.1.3. Mở rộng và phát triển đồng bộ thị trường cho làng nghề.....	48
3.1.4. Hoàn thiện cơ sở hạ tầng trong làng nghề	51
3.1.5. Phát triển sản xuất kinh doanh của làng nghề gắn liền với việc bảo vệ môi trường	52
3.2. Một số kiến nghị	54
3.2.1. Về phía nhà nước.....	54
3.3. Đối với chính quyền địa phương	57
3.4. Đối với các cơ sở sản xuất.....	58
KẾT LUẬN	60
TÀI LIỆU THAM KHẢO	62
Phụ lục ảnh	63

MỞ ĐẦU

1. Lý do chọn đề tài

Từ xa xưa Việt Nam đã tồn tại hàng ngàn làng nghề truyền thống với lịch sử hàng trăm năm. Các làng nghề, ngành nghề truyền thống cùng với sản phẩm của nó đã tạo nên sắc thái riêng của nền kinh tế và văn hóa mỗi dân tộc. Những sản phẩm làm ra từ làng nghề không chỉ đáp ứng đời sống kinh tế mà còn đáp ứng đời sống văn hóa tinh thần, nhu cầu làm đẹp và trang trí của con người. Những sản phẩm đó là một tài sản quý báu của cha ông ta để lại, chúng ta phải có trách nhiệm giữ gìn và phát huy những sản phẩm văn hóa ấy. Ngày nay khi đất nước đang trong quá trình công nghiệp hóa hiện đại hóa các sản phẩm làm ra từ làng nghề không còn được ưa chuộng như trước nữa, thay vào đó các mặt hàng công nghiệp vừa bền vừa đẹp lại vừa rẻ, các mặt hàng nhập lậu, hàng thật hàng và hàng giả cũng đang trà trộn vào thị trường. Ngoài ra các mặt hàng thủ công mỹ nghệ cao cấp cũng đang thu hút được người tiêu dùng. Vì vậy để cho các sản phẩm của làng nghề giữ được nét văn hóa truyền thống riêng, trước sự chao đảo của thị trường hiện nay là rất cần thiết và phải có chiến lược đúng đắn.

Bắc Ninh một mảnh đất trăm nghề đã nổi tiếng từ thời xa xưa. Thời nhà Lý (1010-1225) Bắc Ninh đã có các làng nghề như: Rèn Đa Hội, Sơn Mài Đình Bảng, tranh Đông Hồ, giấy gió Phong Khê, gốm Phù Lãng, dệt Tương Giang đồ gỗ Đồng Kỵ, đúc đồng Đại Bái... Đây là những làng nghề sản xuất ra mặt hàng có giá trị được khách hàng trong và ngoài nước ưa chuộng. Những năm gần đây, khi đất nước đang trong quá trình công nghiệp hóa hiện đại hóa, cùng với sự phát triển của đất nước các làng nghề ở Bắc Ninh cũng không ngừng phát triển. Hiện trên địa bàn tỉnh có hơn 62 làng nghề lớn nhỏ, góp phần thúc đẩy nâng cao đời sống cho nhân dân, thu hút và giải quyết hàng nghìn lao động, giảm tải một lượng lao động lớn cho đất nước trong đó có nghề đúc đồng Đại Bái.

Làng Đại Bái, thuộc xã Đại Bái, huyện Gia Bình, tỉnh Bắc Ninh là một trong số ít làng nghề đúc đồng nổi tiếng ở Việt Nam với nghề đúc đồng, dát mỏng kim loại chạm khắc kim loại đồng mỹ nghệ. Ngày nay làng Đại Bái vẫn tiếp tục giữ gìn và phát triển nghề truyền thống với những doanh nghiệp tư nhân lớn mạnh cải tiến kỹ thuật, phát triển, tự chế ra máy móc như máy cán, máy dập, máy đánh bóng... sản phẩm ngày càng đa dạng và phong phú đáp ứng nhu cầu của khách hàng trong và ngoài nước. Tuy vậy vẫn còn gặp nhiều khó khăn về vốn sản xuất, các hình thức quy hoạch và định hướng chưa đúng đắn do đó vẫn còn kìm hãm sản xuất. Tốc độ phát triển chưa tương xứng với tiềm năng vốn có của nó. Vì vậy, việc giữ gìn và phát triển làng nghề Đại Bái là việc làm cần thiết và có ý nghĩa sâu sắc. Bởi ngoài việc giữ gìn những giá trị văn hóa cổ truyền mà cha ông ta để lại, còn giúp kinh tế xã hội phát triển, một cách làm tăng trưởng kinh tế nông thôn, xây dựng nông thôn giàu đẹp, phù hợp với định hướng phát triển của đất nước.

Nhận thức trước những tình hình trên, là một sinh viên năm thứ tư khoa Quản lý Văn hoá, em xin chọn đề tài: "*Nghề đúc đồng ở làng Đại Bái - Gia Bình - Bắc Ninh*" làm bài luận văn tốt nghiệp của mình.

2. Mục đích nghiên cứu

Nghiên cứu thực trạng hoạt động của nghề đúc đồng Đại Bái, đánh giá điểm mạnh, điểm yếu của hoạt động đúc đồng Đại Bái và nguyên nhân kìm hãm sự phát triển của hoạt động này. Từ đó đề xuất những giải pháp nhằm phát triển nghề đúc đồng Đại Bái.

3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu

Đối tượng nghiên cứu của đề tài là nghề và hoạt động đúc đồng

Phạm vi nghiên cứu của đề tài là làng Đại Bái, xã Đại Bái, huyện Gia Bình, tỉnh Bắc Ninh.

4. Phương pháp nghiên cứu

Đề tài sử dụng một số phương pháp nghiên cứu sau:

- Nghiên cứu tài liệu về làng nghề truyền thống.
- Thu thập tài liệu, thông kê số liệu.
- Điền dã, phỏng vấn.
- Điều tra xã hội học.

5. Cấu trúc bài khóa luận

Ngoài phần mở đầu và phần kết luận bài làm gồm có 3 chương:

Chương 1: Những vấn đề chung về nghề đúc đồng và khái quát về làng nghề đúc đồng Đại Bái.

Chương 2: Thực trạng hoạt động của nghề đúc đồng Đại Bái - Gia Bình - Bắc Ninh trong giai đoạn hiện nay.

Chương 3: Giải pháp phát triển nghề đúc đồng Đại Bái.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Báo cáo tổng hợp của sở Công Nghiệp-Tiểu thủ Công Nghiệp tỉnh Bắc Ninh (T15, 16-17, 32-33)
2. Trương Minh Hằng “Làng nghề thủ công mỹ nghệ miền Bắc” NXB Văn hóa dân tộc, 2004 (T.46)
3. Mai Thế Hân phát triển làng nghề truyền thống ở Bắc Ninh, tạp chí hoạt động khoa học số 1/1999(T24)
4. Nguyễn Thị Hương ,phát triển các làng nghề truyền thống ở Bắc Ninh để phục vụ xuất khẩu,tạp chí kinh tế và dự báo số 5/2012
5. Làng nghề nông thôn và vấn đề môi trường, tạp chí hoạt động khoa học số 2/2012
6. Trần Văn Luận “Tạo việc làm thông qua khôi phục và phát triển làng nghề truyền thống”(T34, 83-84)
7. Nguyễn Thế Nhã, “Giải pháp phục hồi và phát triển các làng nghề trong nông thôn đồng bằng Sông Hồng”, tạp chí kinh tế nông nghiệp số 9/2011(T25)
8. Phan Cẩm Thượng “Văn minh vật chất người Việt”(T46)
9. Văn kiện Đại hội đại biểu Đảng bộ tỉnh Bắc Ninh lần thứ 15
10. GS Trần Quốc Vượng “Làng nghề -phố nghề Thăng Long Hà Nội”, NXB Văn hóa dân tộc, 1997 (T69)
11. Trần Minh Yên “Làng nghề truyền thống trong quá trình CNH-HĐH”(T28, 37-38)